

Obliczenia Naukowe Sprawozdanie Lista 4

Mateusz Gancarz

8 grudnia 2022

1 Zadanie 1.

1.1 Opis problemu

Zadanie polegało na implementacji funkcji, która będzie obliczała ilorazy różnicowe bez użycia tablicy dwuwymiarowej.

1.2 Rozwiązanie

Iloraz różnicowy jest przedstawiony za pomocą wzoru:

$$f[x_1, x_2] = \frac{f(x_2) - f(x_1)}{x_2 - x_1},$$

Aby ulepszyć algorytm obliczania ilorazów różnicowych, możemy zastosować w nim tablicę jednowymiarową i uniknąć użycia tablicy dwuwymiarowej za pomocą zapamiętywania tylko jednej kolumny macierzy z wynikami:

$$\begin{bmatrix} f[x_0] & f[x_0, x_1] & \dots & f[x_0, \dots, x_{n-1}] & f[x_0, \dots, x_n] \\ f[x_1] & f[x_1, x_2] & \dots & f[x_1, \dots, x_n] & \\ \vdots & & \ddots & & \\ f[x_{n-1}] & f[x_{n-1}, x_n] & & & \\ f[x_n] & & & & \end{bmatrix}$$

$$f[x_0] = f(x_0),$$

$$f[x_0, x_1] = \frac{f(x_1) - f(x_0)}{x_1 - x_0},$$

$$f[x_i, \dots, x_{k+1}] = \frac{f[x_{i+1}, \dots, x_{i+k}] - f[x_i, \dots, x_{i+k-1}]}{x_k - x_i}, itd.$$

Na początku funkcji tworzymy tablicę zawierającą wszystkie $f(x)$, a następnie uruchamiamy pętlę i w każdej iteracji będziemy uzupełniać wartości tablicy z obliczonymi ilorazami różnicowymi. Kod znajduje się w funkcji *ilorazyRoznicowe* w pliku *ex1_2_3_4.jl*

2 Zadanie 2.

2.1 Opis zadania

Zadanie polegało na zaimplementowaniu funkcji obliczającej wartość wielomianu interpolacyjnego stopnia n w postaci Newtona $N_n(x)$ w punkcie $x = t$ za pomocą uogólnionego algorytmu Hornera.

2.2 Rozwiązanie

Wzór interpolacyjny Newtona ma postać:

$$N_n(x) = \sum_{k=0}^n f[x_0, \dots, x_k] \cdot \prod_{j=0}^{k-1} (x - x_j),$$

Za pomocą uogólnionych wzorów Hornera możemy ten wzór przedstawić jako:

$$\begin{aligned}w_n(x) &= f[x_0, \dots, x_n] \\w_k(x) &= f[x_0, \dots, x_k] + (x - x_k)w_{k+1}, \\N_n(x) &= w_0(x)\end{aligned}$$

gdzie $k < n$. Za pomocą tego wzoru możemy obliczyć pożądaną wartość w czasie liniowym. Wystarczy, że w funkcji wykorzystamy przedstawiony wzór i zwrócimy ostatnią wartość, którą dostaniemy po skończonej iteracji. Rozwiązanie znajduje się w funkcji *warNewton* w pliku *ex1_2_3_4.jl*

3 Zadanie 3.

3.1 Opis zadania

Zadanie polegało na zaimplementowaniu funkcji, która obliczy współczynniki wielomianu interpolacyjnego w postaci Newtona znając jego ilorazy różnicowe $c_0 = f[x_0]$, $c_1 = f[x_0, x_1]$, $c_2 = f[x_0, x_1, x_2]$, ..., $c_n = f[x_0, \dots, x_n]$ oraz węzły $x_0, x_1, \dots, x_n$.

3.2 Rozwiązanie

Postacią naturalną wielomianu nazywamy jego przedstawienie w postaci

$$p(x) = \sum_{i=0}^n a_i x^i$$

Do rozwiązania przyda nam się fakt, że współczynnik a_n występujący przy x_n jest równy c_n . Wykorzystamy ten fakt licząc kolejne współczynniki zaczynając od najwyższych potęg i wraz z kolejnymi iteracjami możemy zaaktualizować współczynniki przy aktualnym x_n i wyższych x_{n+i} tak, aby ostatecznie uzyskać pożądaną postać naturalną. Rozwiązanie znajduje się w funkcji *naturalna* w pliku *ex1_2_3_4.jl*

4 Zadanie 4.

4.1 Opis zadania

Zadanie polegało na napisaniu funkcji, która zinterpoluje zadaną funkcję $f(x)$ w przedziale $[a, b]$ za pomocą wielomianu interpolacyjnego stopnia n w postaci Newtona, a następnie narysuje wielomian interpolacyjny oraz interpolowaną funkcję.

4.2 Rozwiązanie

Funkcja najpierw oblicza wartości interpolowanej funkcji w podanym przedziale $[a, b]$, a następnie za pomocą wcześniej napisanych funkcji *ilorazyRoznicowe* oraz *warNewton* i obliczonych wartości $f(x)$ liczy wartości interpolowanej funkcji oraz wielomianu interpolacyjnego dla zagęszczonego przedziału. Na sam koniec wrzucamy obliczone wartości do funkcji *PyPlot*, która wygeneruje nam z tych danych wykres.

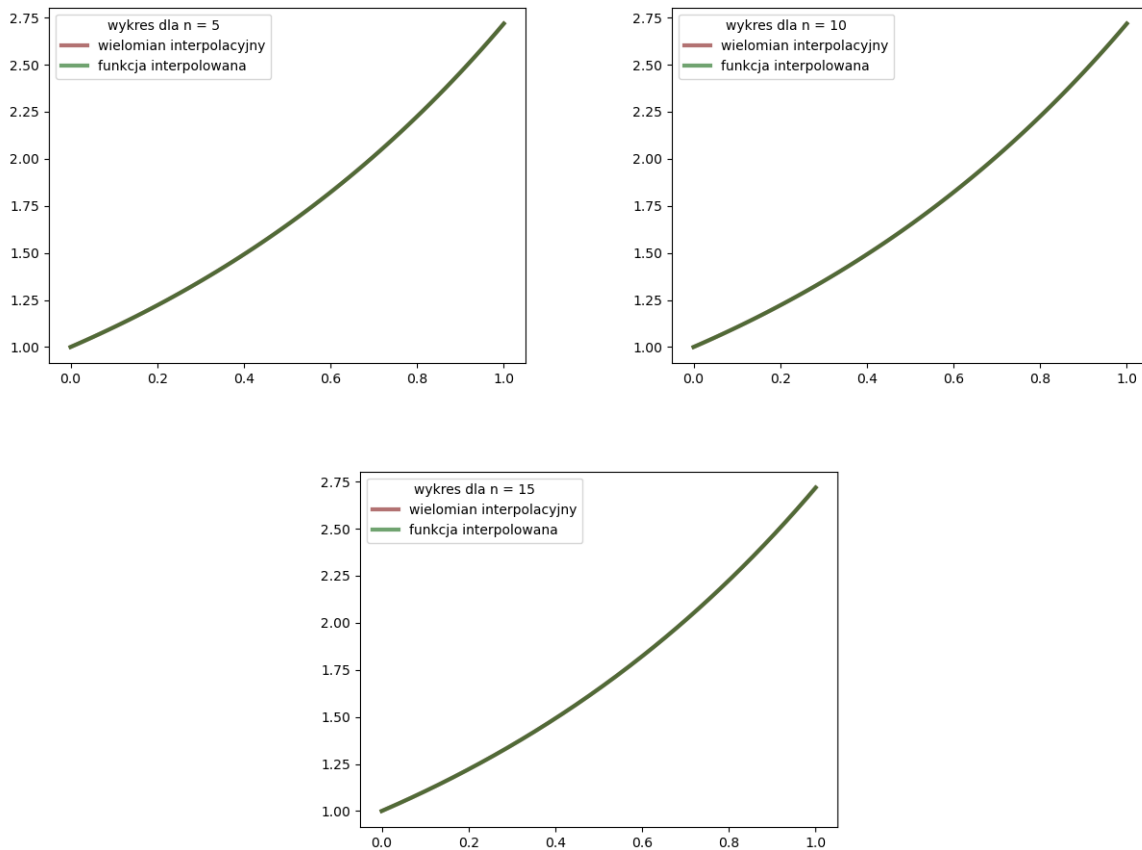
5 Zadanie 5.

5.1 Opis zadania

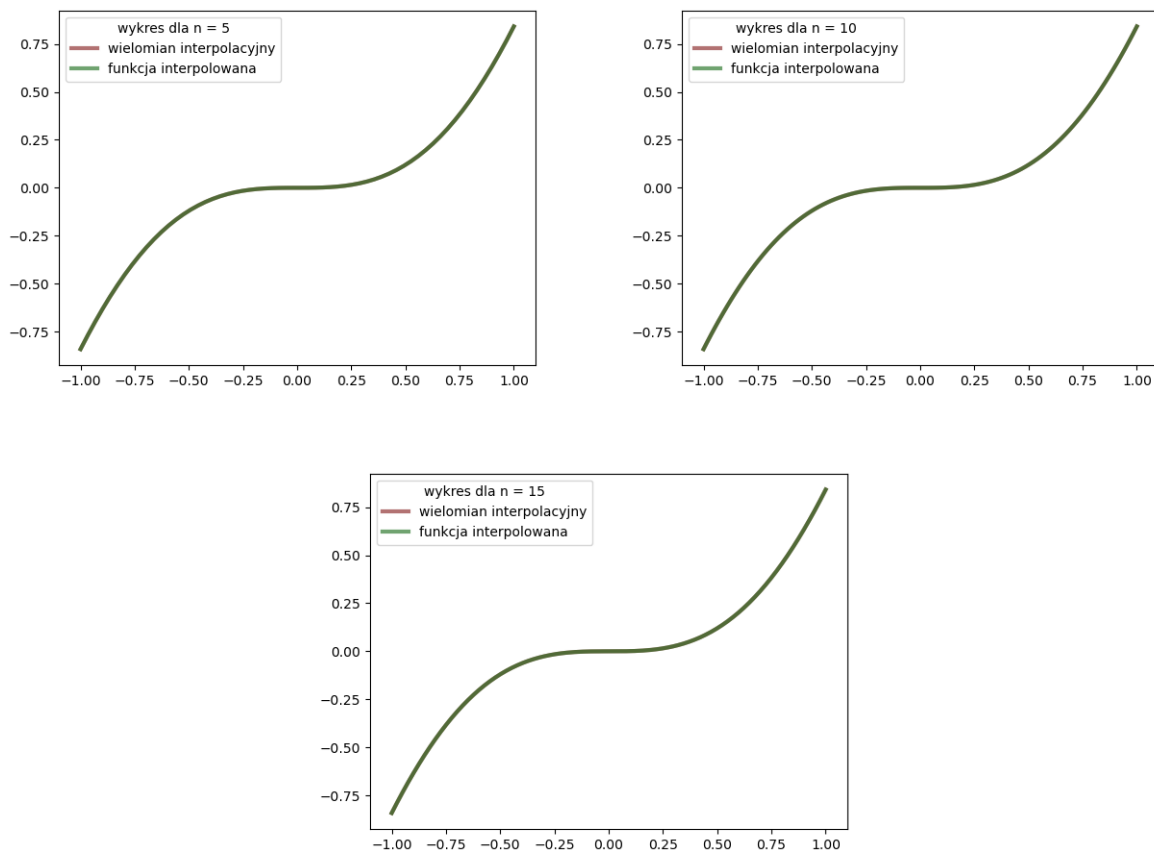
Zadanie polegało na przetestowaniu funkcji z zadania 4 na następujących przykładach:

- $e^x, [0, 1], n = 5, 10, 15,$
- $x^2 \sin x, [-1, 1], n = 5, 10, 15$

5.2 Wyniki

Rysunek 1: $f(x) = e^x$ w przedziale $[0; 1]$ dla $n = 5, 10, 15$

Rysunek 2: $f(x) = x^2 \sin x$ w przedziale $[-1; 1]$ dla $n = 5, 10, 15$

5.3 Wnioski

Jak widać, interpolowana funkcja i wielomian interpolacyjny nakładają się idealnie. Wynika to z tego, że wybraliśmy zakres, w którym wartości funkcji zmieniają się niewiele, a ich pochodna nie zmienia znaku.

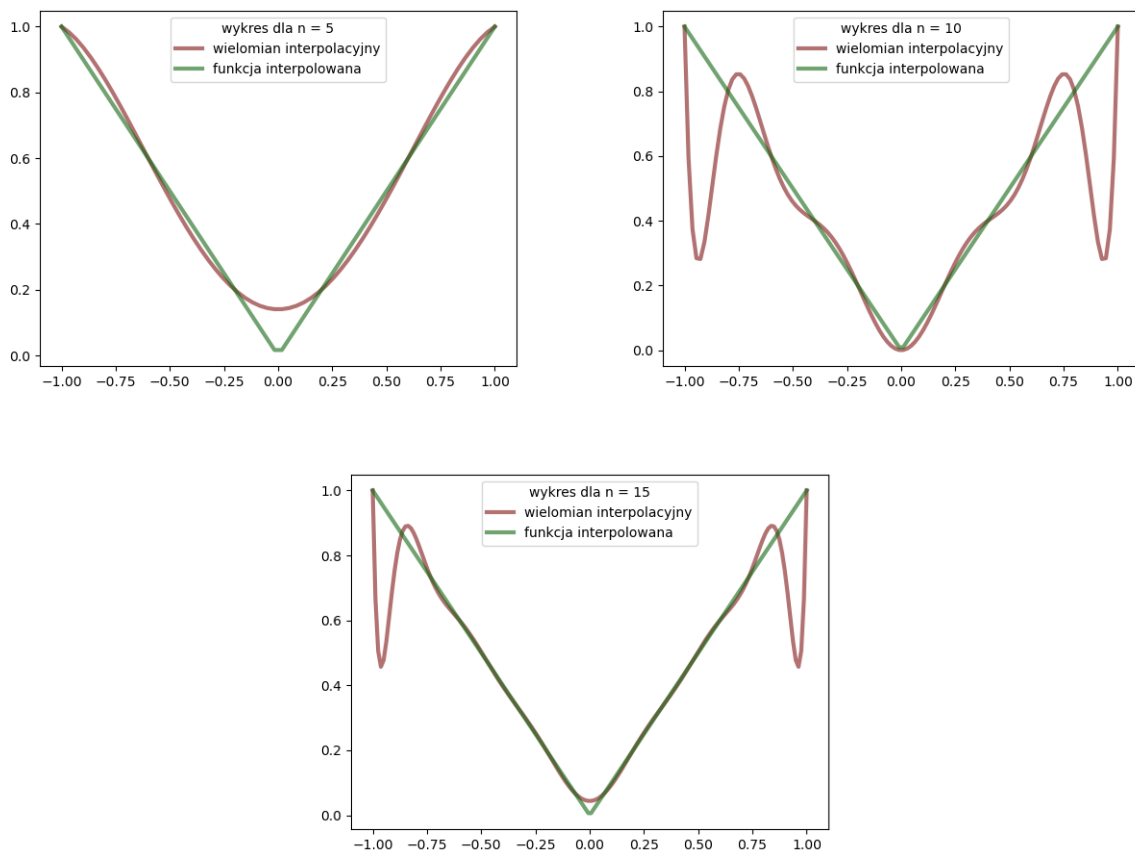
6 Zadanie 6.

6.1 Opis zadania

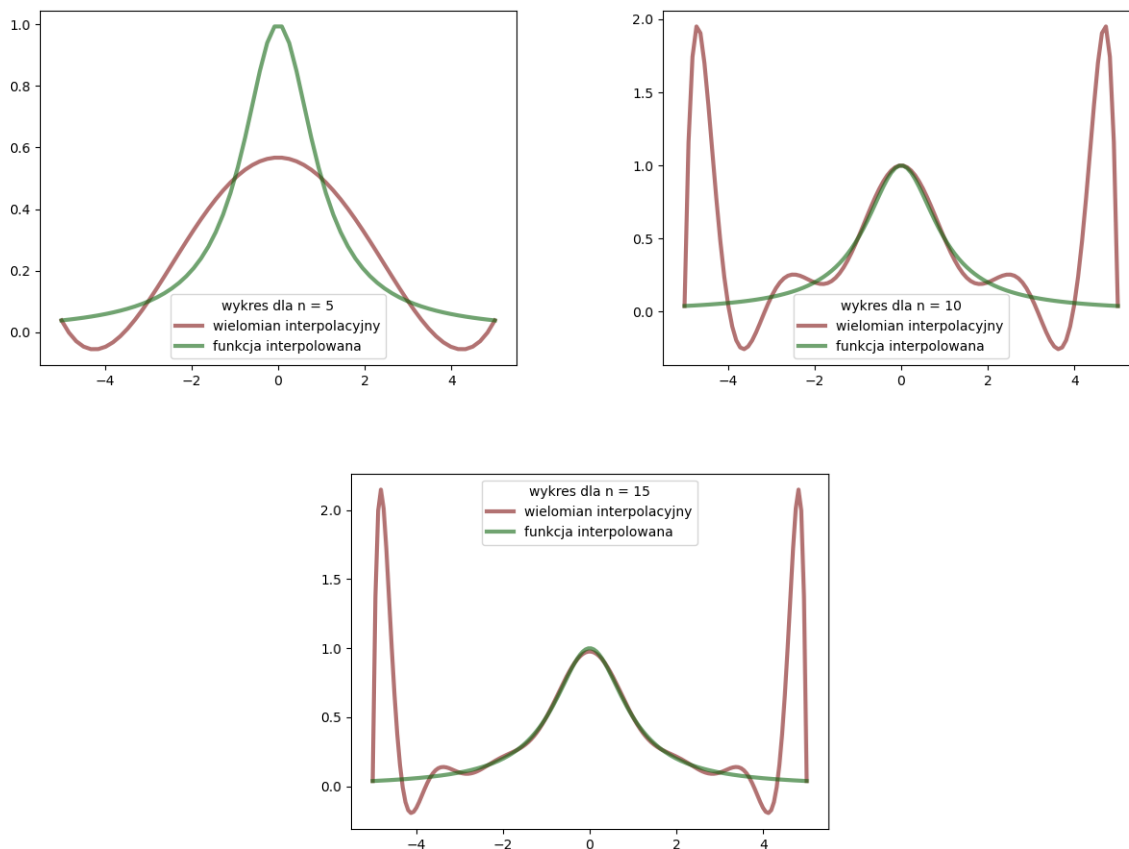
Zadanie polegało na przetestowaniu funkcji z zadania 4 na następujących przykładach ze zjawiskiem rozbieżności:

- $|x|, [-1, 1], n = 5, 10, 15$,
- $\frac{1}{1+x^2}, [-5, 5], n = 5, 10, 15$

6.2 Wyniki

Rysunek 3: $f(x) = |x|$ w przedziale $[-1; 1]$ dla $n = 5, 10, 15$

Rysunek 4: $f(x) = \frac{1}{1+x^2}$ w przedziale $[-5; 5]$ dla $n = 5, 10, 15$

6.3 Wnioski

Jak widać, wykresy interpolowanej funkcji i wielomianu interpolacyjnego dość mocno od siebie odbiegają. Wynika to z tego, że funkcje z pochodną o zmieniającym się znaku w podanym przedziale są gorzej interpolowane.